

Når klokkerne ringer i Wozi

Ikke blot kirken, men også medicinmanden har sine klokker

KD 12/8-1982

Af
Kai Kjær Hansen

Hver søndag morgen ringer kirkeklokken to gange i Wozi. Første gang for at meddele, at nu skal man gøre sig klar. En ½ time efter fortæller den, at nu varer det ikke så længe, før gudstjenesten begynder.

Men også landsbyens medicinmænd, som står i spidsen for de »hemmelige selskaber« har klokker. Der er nogle hemmelige selskaber for mænd, andre for kvinder og atter andre, hvor både mænd og kvinder kan blive medlemmer.

Når der i denne sammenhæng ringes med klokker er »The big thing«, den store ting, i byen, og så må alle, som ikke hører med til det pågældende selskab, gå inden for i hytterne.

Hverken for en fremmed eller for folk, der i lang tid har levet i Wozi, røbes det, hvad de hemmelige selskaber går ud på.

Når vi spørger familien Skjøtts house-boy, om det er en ting, en person eller et dyr,

siger han bare med et undskyldende smil: — Jeg kan ikke røbe det. Med en vis stolthed havde han lige forklaret, at hans kone skulle indvies i et hemmeligt selskab i dag. — Om man så kom og sagde, at man ville hugge hovedet af mig, ville jeg ikke røbe noget fra mit hemmelige selskab, siger en af familien Skjøtts sproginformanter.

— Selv hvis præsident Doe kom til landsbyen, ville han ikke få adgang til de hemmelige selskaber, fortsætter han. Han ser alvorlig ud og nikker, da vi spørger ham, om der ville ske noget forfærdeligt med den, der måtte komme til at tale over sig, hvis man havde drukket for meget palmevin.

Når Zo'en med sine klokker har lukket byen, kan ingen komme ind i byen. Dog er der en lov i Liberia, som siger, at medicinmændene på denne måde kun må lukke en by nogle ganske få minutter. Og hvis der f. eks. skal være kristen gudstjeneste i byen, og dette er meddelt »borgmesteren«, kan medicinmanden ikke med sin klokkeringning forhindre missionærer eller andre at komme ind i byen eller at gå ud af hytterne til gudstjeneste.

Margareth Miller, som er

Kirkens klokke ringer to gange hver søndag morgen for at kalde til gudstjeneste.

amerikansk, luthersk missionær og har boet i Wozi de sidste 28 år, siger:

— For en del år siden blev en mand fundet død ude i junglen. Om det var et uheld eller ej, kan man jo ikke vide, selv om man kan gøre sine egne tanker herom. Men der var tegn på, at han, fordi han havde drukket for meget palmevin, havde fortalt mere

om sit hemmelige selskab, end de andre medlemmer syntes var godt. Han havde haft en vis forbindelse med os på Centret mod Analfabetisme, og jeg foreslog, at vi skulle skrive om hans død i avisen. Men andre rådede os til at holde fingrene væk fra den sag. Hvad der hører de hemmelige selskabers domæne til, det holder myndighederne sig også borte fra.

Naturligvis vil man sige, at det er forbudt at forgifte en anden person, men der er også nogle uskrevede love, som er stærkere, siger Margareth Miller.

Det, der undrer familien Skjøtt mest, er, den ringe trang til at udforske det, som er så nær. Der synes ikke at være nogen trang til at eksperimentere. Når familiens house-boy siger, at han ikke kan fortælle, om det er en ting, en person eller et dyr, kan det også være udtryk for, at han ikke selv véd, hvad »The big thing« er. Man omtaler også dette som »The devil«, men mange af de associationer, som kristne forbinder med ordet »djævel« er næppe dækkende her, mener Bodil og Jens-Arne-Skjøtt. — Overholder man bare det, at gå ind i hytterne, sker der jo ikke noget. Og dét overholder man, når klokkerne ringer for de hemmelige selskaber.

I de senere årtier har kirken haft et afsalppet forhold til de hemmelige selskaber, selv om der er delte meninger om kristnes deltagelse heri.

Tidligere artikler fra Liberia er bragt 14., 17., 20., og 27. juli samt 2. og 4. august.